

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Marcin Garcia Fernandez

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2024 r. w Pile

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Banku (...) SA z siedzibą w W.

przeciwko K. W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. W. na rzecz powoda (...) Banku (...) SA z siedzibą w Warszawie **27.743,88** (dwadzieścia siedem tysięcy siedemset czterdzieści trzy i 88/100) **zł**, z czego 21.144,89 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwot:

- 1) 1.719,48 zł od dnia 13 lipca 2022 r. do dnia zapłaty,
- 2) 944,71 zł od dnia 13 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty;
- 3) 951,53 zł od dnia 13 września 2022 r. do dnia zapłaty;
- 4) 986,78 zł od dnia 13 października 2022 r. do dnia zapłaty;
- 5) 965,50 zł od dnia 13 listopada 2022 r. do dnia zapłaty;
- 6) 1.000,41 zł od dnia 13 grudnia 2022 r. do dnia zapłaty;
- 7) 979,68 zł od dnia 13 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty;
- 8) 986,74 zł od dnia 13 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 9) 1.075,60 zł dnia 13 marca 2023 r. do dnia zapłaty;
- 10) 1.001,61 zł od dnia 13 kwietnia 2023 r. do dnia zapłaty;
- 11) 1.035,60 zł od dnia 13 maja 2023 r. do dnia zapłaty;
- 12) 1.016,31 zł od dnia 13 czerwca 2023 r. do dnia zapłaty;
- 13) 1.049,92 zł od dnia 13 lipca 2023 r. do dnia zapłaty;
- 14) 1.031,20 zł od dnia 13 sierpnia 2023 r. do dnia zapłaty;
- 15) 1.038,64 zł od dnia 13 września 2023 r. do dnia zapłaty;

16) 1.071,69 zł od dnia 13 października 2023 r. do dnia zapłaty;

17) 1.053,85 zł od dnia 13 listopada 2023 r. do dnia zapłaty;

18) 1.086,52 zł od dnia 13 grudnia 2023 r. do dnia zapłaty;

19) 1.070,04 zł od dnia 13 stycznia 2024 r. do dnia zapłaty;

20) 1.079,08 zł od dnia 13 lutego 2024 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda, jako zwrot kosztów procesu, 2.404,83 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty;

IV. wyrokowi w części zasądzonej nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Marcin Garcia Fernandez

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) SA z siedzibą w W. w pozwie z 22 sierpnia 2023 r. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwany K. W. ma mu zapłacić 144.781,81 zł wraz z maksymalnymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 125.897,11 zł od dnia 18 kwietnia 2023 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że 29 marca 2022 r. zawarł z pozwanym umowę, na mocy której udzieli mu kredytu gotówkowego w kwocie 128.229,50 zł. Wywiązał się z umowy przekazując kwotę kredytu. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku terminowego regulowania rat. W związku z tym wezwał go do uregulowania zadłużenia i poinformował o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. Pozwany nie zareagował, w związku z czym wypowiedział mu umowę. Na kwotę dochodzoną pozwem składają się: 125.897,11 zł niespłaconego kapitału, 9.002,88 zł odsetek kapitałowych i karnych naliczonych na podstawie umowy i 9.881,82 zł odsetek umownych karnych. W dniu 18 kwietnia 2023 r. skierował przeciwko pozwanemu pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Postanowieniem z 7 czerwca 2023 r. postępowanie to zostało umorzone.

Zarządzeniem z 12 września 2023 r. pozew został skierowany do rozpoznania w postępowaniu zwykłym (k. 1).

Pozwany, mimo doręczenia mu odpis pozwu z wymaganymi pouczeniami oraz z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew (k. 97-99 i 101), nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Bank (...) SA w W. (dalej Bank) 29 marca 2022 r. zawarł z pozwanym K. W. umowę o kredyt gotówkowy nr (...). Kredyt został udzielony na potrzeby konsumpcyjne pozwanego, w tym spłatę zobowiązań kredytowych, pokrycie kosztów prowizji i ubezpieczenia. Na mocy umowy: powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 128.229,50 zł (§ 1 ust. 1) na 96 miesięcy (§ 6 ust. 1), oprocentowanego według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 8,49 % rocznie (§ 3 ust. 1); powód zastrzegł sobie prawo do zmiany oprocentowania pożyczki w razie spełnienia się ściśle określonych warunków (§ 3 ust. 1 - 3); kredyt miał być spłacony w równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych zgodnie z harmonogramem (§ 6 ust. 1); kwoty niespłaconych w terminie rat miały stawać się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, od którego Bankowi należą się odsetki według zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, równej aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (§ 9). W umowie przewidziano dla Banku prawo do jej wypowiedzenia w terminie 30 dni w przypadku naruszenia warunków umowy (§ 10 ust. 1) (por. k. 41-43).

Harmonogram do umowy przewidywał, że raty kredytu będą wynosiły 1.838,53 zł i będą płatne od 12 kwietnia 2022 r. do 12 marca 2030 r. (k. 45-46).

Ponieważ pozwany nie wywiązywał się z umowy, powód skierował do niego pismo z 12 lipca 2022 r., w którym wezwał go do zapłaty zaległości w wysokości 3.974,75 zł w terminie do 2 sierpnia 2022 r., pod rygorem wypowiedzenia umowy. W piśmie wskazał też, że powód może złożyć wniosek o restrukturyzację zadłużenia. Pismo zostało pozwanemu doręczone 20 lipca 2022 r. Pozwany nie spłacił długu, dlatego pismem z 16 września 2022 r. powód złożył mu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Pismo to zostało pozwanemu doręczone 26 września 2022 r. (por. k. 62-65, 67-68).

Pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym, wniesionym 18 kwietnia 2023 r. powód domagał się zasądzenia na jego rzecz 144.781,81 zł z czego 125.897,11 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od 18 kwietnia 2023 r. do dnia zapłaty. Nakazem zapłaty z 8 maja 2023 r. referendarz sądowy uwzględnił powództwo. Pozwany w terminie wniósł sprzeciw, w związku z czym postanowieniem z 7 czerwca 2023 r. elektroniczne postępowanie upominawcze zostało umorzona (por. k. 70-77).

Na dzień wyrokowania wymagalne zadłużenie pozwanego wynosiło 27.743,88 zł, z czego 21.144,89 zł stanowił zaległy kapitał (por. k. 45-46, 59, 62).

Zgodnie z art. 339 § 1 i 2 k.p.c., sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew (§ 1). W przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o faktach zawarte w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2).

Sąd dokonał ustaleń na podstawie faktów przytoczonych przez powoda, gdyż nie budziły wątpliwości. Przy czym w ramach podstawy faktycznej powództwa Sąd uwzględnił również fakty, które wprawdzie nie zostały wprost powołane w uzasadnieniu pozwu, ale wynikały z dokumentów i kopii dokumentów, które powód dołączył do pozwu. Niewątpliwie bowiem rolą tych dokumentów i kopii było uszczegółowienie podstawy faktycznej podanej w uzasadnieniu pozwu.

Zaznaczyć trzeba, że w swoich ustaleniach Sąd uwzględnił tylko twierdzenia powoda o faktach, a nie jego wnioski co do stanu prawnego, które z tych faktów wyciągał. Dlatego Sąd ustalił, że powód złożył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki, co jednak nie oznaczało przyjęcia, że wypowiedzenie to było prawnie skuteczne.

Sąd zważył, co następuje:

Zasadność powództw nie budziła wątpliwości w zakresie zasądzonej kwoty 27.743,88 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 21.144,89 zł od dnia następnego po dniu płatności części kapitałowej rat do dnia zapłaty. Natomiast w pozostałej części było ono nieuzasadnione, gdyż opierało się na błędnym założeniu, że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu.

Wypowiedzenie umowy kredytu zawartej przez bank z konsumentem - kredytobiorcą i opiekującą na wysoką kwotę jest z reguły bardzo dotkliwe dla konsumenta, dlatego skorzystanie z niego może nastąpić tylko po wyczerpaniu przewidzianych w ustawie i umowie środków mniej dolegliwych, np. odpowiednich wezwań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14, nie publ., dostępny w zbiorze Legalis). Decyzja banku o wypowiedzeniu umowy, pomimo niewszczęcia działań upominawczych przewidzianych w postanowieniach umowy lub przepisach prawa, stanowi rażące ich naruszenie i godzi w interes konsumenta, co uzasadnia uznanie wypowiedzenia za nieskuteczne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15, nie publ., dostępny w zbiorze Legalis i z 18 czerwca 2021 r., IV CSKP 92/21, OSNC 2022/1/9).

Za równoznaczną z niewszczęciem przed wypowiedzeniem umowy działań upominawczych należy uznać sytuację, gdy działania takie wprawdzie wszczęto, ale przeprowadzono je w sposób niezgodny z wymogami umowy lub prawa.

Przeciwnie stanowisko prowadziłyby do niedających się zaakceptować skutków. Banki mogłyby, ignorując wymogi umowne lub ustawowe, dowolnie kształtować procedurę upominawczą, bez ponoszenia jakichkolwiek negatywnych konsekwencji.

Zgodnie z art. 75c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2324 z późn. zm.), jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Nadto w ust. 2 artykuł ten przewiduje, że w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Art. 75c ust. 1 Prawa bankowego nie grzeszy precyzyjnością. Odczytywany dosłownie oznaczałby, że po powstaniu każdej, nawet najmniejszej zaległości bank ma obowiązek wdrażać przewidzianą w nim procedurę upominawczą. Wydaje się to absurdalne. Nie przesądzając jednak tej kwestii, wobec braku takiej potrzeby, wskazać trzeba, że z uwagi na cel normy wynikającej z tego przepisu i jej ewidentnie semiimperatywny charakter, z całą pewnością uznać trzeba, że musi ona być stosowana w każdym przypadku powstania takiego opóźnienia w spłacie, które bank uzna za stanowiące podstawę do wypowiedzenia umowy. Innymi słowy procedura przewidziana w art. 75c Prawa bankowego w każdym przypadku winna poprzedzać wypowiedzenie umowy kredytu z powodu zaległości w spłacie.

W związku z powyższym przed wypowiedzeniem pozwanemu umowy pożyczki powód miał obowiązek zastosować procedurę przewidzianą w art. 75c ust. 1 i 2 Prawa bankowego. Powód w tym zakresie powołał się na wezwanie do zapłaty z 12 lipca 2022 r. Jednakże jego treść nie odpowiada wymogom ustawy, gdyż na zapłatę zadłużenia nie został w nim wyznaczony termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Podana w nim została konkretna data - 2 sierpnia 2022 r., która przypadła przed upływem 14 dni roboczych od doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty (od 20 lipca, kiedy nastąpiło doręczenie, do 2 sierpnia, który wskazano w wezwaniu, było tylko 9 dni roboczych). Oznacza to, że powód naruszył ustawowy obowiązek wyznaczenia w wezwaniu terminu nie krótszego niż 14 dni roboczych. Jak powiedziano, powód miał bezwzględny obowiązek ścisłego przestrzegania wszystkich postanowień ustawy, których celem było zapewnienie pozwanemu jako konsumentowi minimalnego poziomu ochrony. Ewidentne naruszenie jednego z nich powodowało, że wypowiedzenie umowy było nieskuteczne.

W konsekwencji nieskuteczności wypowiedzenia umowy, w chwili wyrokowania roszczenie powoda było wymagalne tylko w zakresie tych niezapłaconych rat kredytu, których termin płatności minął przed dniem wyrokowania oraz należnych do tego dnia odsetek liczonych tak, jakby umowa nie została wypowiedziana. Jednocześnie jednak powództwo mogło być uwzględnione jedynie w zakresie tych wymagalnych należności, które były nim objęte (art. 321 § 2 k.p.c.). Powód w ramach kwoty 125.897,11 zł domagał się zasądzenia całego zaległego kapitału. Natomiast odsetek kapitałowych żądał tylko za okres do dnia 21 grudnia 2022 r., który przyjął jako ostatni dzień przed rozwiązaniem umowy na skutek wypowiedzenia (k. 5v i 59). Oznaczało to niemożność zasądzenia odsetkowej części rat przypadających po 21 grudnia 2022 r.

Na podstawie twierdzeń powoda zostało ustalone, że na dzień wyrokowania wymagalne zadłużenie pozwanego wynosiło 27.743,88 zł, z czego 21.144,89 zł stanowił zaległy kapitał. Na to wymagalne zadłużenie składały się: kwota 3.974,75 zł zadłużenia na 12 lipca 2022 r., wynikająca z wezwania do zapłaty z tej daty (k. 62), kwota 9.192,65 zł, jako suma 5 pełnych rat kapitałowo – odsetkowych za dalszy okres: od 12 sierpnia do 12 grudnia 2022 r. oraz 14.576,48 zł jako suma czternastu rat kapitałowych (czyli bez uwzględnienia części odsetkowej, w związku z brakiem żądania w zakresie odsetek kapitałowych za okres po 21 grudnia 2022 r.) za kolejny okres od 12 stycznia 2023 r. do 12 lutego 2024 r. (k. 45).

Powód w pozwie domagał się przewidzianych w umowie odsetek za opóźnienie od zaległego kapitału i w tym zakresie powództwo podlegało uwzględnieniu. Natomiast podlegało oddalaniu w części, w jakiej powód domagał się skapitalizowanych odsetek za opóźnienie obliczonych przy błędnym założeniu, że umowa została skutecznie wypowiedziana.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając. Powód wygrał proces w 19 % (27.743,88 zł ze 144.782 zł). Poniósł jego koszty w postaci: opłaty od pozwu 7.240 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenia pełnomocnika 5.400 zł, czyli łącznie 12.657 zł. Skoro powód wygrał proces w 19 %, to w takim stopniu pozwanego obciążały jego koszty. 19 % z 12.657 zł stanowi 2.404,83 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz powoda z odsetkami przewidzianymi w art. 98¹ § 1 k.p.c.

Sąd nadał wyrokowi w części zasądzającej klauzulę natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

SSO Marcin Garcia Fernandez